

Lennart Larson (V):

Jeg vil gerne spørge fru Lone Dybkjær: når vi nu taler om olieprisen og gasprisen, hvad er det så for en oliepris? Er det en ren oliepris, eller er det en oliepris med den olieafgift, der er i dag, eller er det en oliepris, hvor afgiften er anderledes? Det synes jeg er meget væsentligt at få at vide.

Og så synes jeg egentlig, jeg fandt en åbning i fru Lone Dybkjærs sidste indlæg, hvor hun sagde, at omkostningen skulle være det grundlæggende. Sådan er det faktisk i dag, at hvis man bare afleverer sine omkostningsbudgetter for hele den periode, projektet har været, vil man kunne få en m³-pris frem, hvor også de rabatter, der skal til for at gøre projektet så attraktivt som muligt, kan gives, og det vil altså sige, at vi måske kan slå to fluer med ét smæk ved også stadig væk at få de omkostninger til at eksistere for at kunne få en maksimalpris.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg var glad for hr. Lennart Larsons sidste betragtninger, fordi de måske åbner mulighed for, at vi kan få en god afslutning på naturgasdiskussionen.

Og så vil jeg godt svare på det med prisen, som jeg beklager at jeg ikke fik svaret på i første omgang. Det, vi havde forestillet os, var den oliepris, der eksisterer i dag, med den afgift, der er i dag, og det er klart, at hvis man så kommer ind på en afgiftsdiskussion i øvrigt, må hele forholdet til gasprojektet også indgå. Det var også derfor, vi sagde til energiministeren, at vi var glade for, at det var nogle overvejelser, man ville gøre sig, hvis olieprisen markant ændrede sig og man ikke havde planer om at ændre på nuværende tidspunkt.

Så skal jeg blot til slut sige, at den anden del af forslaget har jeg overhovedet ikke kommenteret, men det var jo, fordi der var bred tilslutning til den. Det glemte jeg faktisk i forbifarten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

401 Ft

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det energipolitiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi.

[Af Lone Dybkjær (RV) m.fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 68. Fremsat 26/3 82).

Forslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Energiministeren (Poul Nielson):**

Ifølge forslaget opfordres regeringen til at skabe bevillingsmæssigt grundlag for driften af den selvejende institution Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi.

Som det fremgår af EP 81, vil regeringen gennem både økonomiske og alle mulige andre styringsmidler sikre en anvendelse af vedvarende energi, som skal være så høj som muligt. Det prioriteres højere end førhen, samtidig med at staten jo må anvende sine ressourcer mest hensigtsmæssigt.

Vi finder af den grund, at udbygningen af vedvarende energi først og fremmest skal ske i de områder af landet, som ikke bliver forsynet med de store kraftvarme- og naturgasprojekter m.v., og vores mål er, at mindst 6 pct. af energiforsyningen i 1995-2000 skal dækkes af vedvarende energi, 8 pct. for så vidt angår opvarmningen. Den målsætning kræver, at der bliver installeret 400.000-500.000 vedvarende energianlæg. Det er altså en meget, meget stor vækst, der i realiteten er tale om at vi gerne ser gennemført.

Der er allerede mange ting i gang. Jeg kan ikke her gå i detaljer, men i energiministeriets forskningsprogram er der i perioden 1976-83 afsat mere end 100 mill. kr. alene til områderne sol, vind og biomasse, og hertil

[Energiministeren]

kommer andre anvendelsesområder med tilknytning til vedvarende energi. Der er i det aktstykke, finansudvalget netop har tiltrådt, omkring 100 mill. kr. til forskning i vedvarende energi i år, og der er da også en fortsat stigning i anvendelsen af vedvarende energi.

Af de 35 mill. kr. til den særlige ordning omkring nye energiteknologier, som vi også ønsker gentaget i dette finansår, er en meget væsentlig del netop anvendt til projekter for vedvarende energi med nye produktioner.

Så er der ordningen med tilskud til vedvarende energianlæg, herunder også driften af prøvestationer, hvor niveauet er omkring 100 mill. kr. om året. Vi har også i dag etableret prøvestationer for solvarmeanlæg, varmepumper og vindmøller, og den sidste prøvestation for biogas og komposteringsanlæg vil snarest blive oprettet. Der bruges omkring 15 mill. kr. af de 100 mill. kr. til drift og etablering af prøvestationer, som jo netop har til formål at hæve kvalitetsniveauet og skabe større sikkerhed for forbrugerne.

Endelig agter jeg snarest at anmode finansudvalget om tilslutning til, at der i år og de næstfølgende 2 år anvendes 45 mill. kr. til tilskud til projekter til kombinerede kollektive vedvarende energianlæg, landsbyprojekter og bl.a. også det omtalte færgeprojekt i Korsør.

Hovedsigtet er gennem disse tilskud at søge at accelerere de faktiske projekters gennemførelse, og det er derfor en grundindstilling, at vi med de midler, vi har, må satse på egentlige aktiviteter mere end på bredere debatprægede aktiviteter.

Jeg vil også sige, at udviklingen af vedvarende energianlæg jo i høj grad rummer elementer, der ikke er af speciel lavteknologisk karakter, men omvendt ofte kan være højteknologiske. Styringsteknologi, elektronik osv. præger i meget høj grad et projekt, hvor der er et samspil mellem forskellige energiformer. Derfor må man sige, at vedvarende energis udvikling ikke bare er et spørgsmål om holdninger og engagement – selv om det hjælper – men også et spørgsmål om løsning af egentlige tekniske problemer.

Jeg mener, det vil være en meget stor fejltagelse, hvis man gør det til et enten/eller i sin indstilling til tingene; det er nødvendigt at understrege, at det faktisk også er et både/og.

Når vi ser på lokale initiativer rundt omkring, er det den almindelige erfaring, at det er nødvendigt, at disse samkøres i et godt samarbejde med kommunerne og administrationerne i kommunerne, fordi det jo er kommunerne, der er varmeplanmyndighed og skal inddrages i tingene, hvis de skal have en vis realitet. Det gælder også vedvarende energi.

Der er altså velvilje over for at få vedvarende energi til at spille så stor en rolle som muligt, og vi vil naturligvis også se nærmere på forslagens indhold, men vi har for nærværende ikke ressourcer bevillingsmæssigt til et formål som dette. Det må jeg tage som mit udgangspunkt, men det skal da ikke afholde regeringen fra at gå ind i en positiv diskussion om, hvordan de opgaver, man peger på i forslaget her, kan tages op. I givet fald måtte det for mig at se dreje sig om en mere generel ordning med eventuel støtte til oplysningsvirksomhed om energiforhold, men det er altså ikke noget, vi har penge til for nærværende.

Mette Groes (S):

Forslaget her tager sigte på at støtte et center, der kan skabe et kompetent og kreativt miljø, således at produktionsviden om vedvarende energikilder, hovedsagelig solvarmeanlæg, vindkraftanlæg, biogas og passive solhuse bliver alment tilgængelig. Centerets målgrupper bliver primært producenter inden for handel og mindre industri og deres brancheforeninger samt kommuner og relevante organisationer på arbejdsløhedsområdet.

Centerfolkenes idé er fornuftig nok. Det er udmærket at forsøge at samle tilgængelig viden i et center og formidle den til folk, som kunne tænkes at starte en produktion op f.eks. af vedvarende energianlæg. Det er også udmærket at forsøge at koordinere de kræfter, der arbejder positivt for den samme sag lokalt, og kanalisere ressourcerne ind i konkrete, praktiske projekter til gavn for beskæftigelsen i samarbejde med kommune og amt.

Det er muligt, man vil komme til, at et forslag som dette bør behandles administrativt, så det vurderes på linje med andre projekter af samme karakter, og at det ville være fornuftigt at se på afgrænsningsproblemerne især til undervisningsministeriets område.

[Mette Groes]

Men vi vil se positivt på, hvad der måtte komme frem i debatten både her i salen og i udvalget.

Annelise Gotfredsen (KF):

Forandring fryder, og det kan jo være meget rart til en afveksling at kunne være enig med energiministeren.

Jeg er helt enig i, at bevillingsspørgsmålet er et tungtvejende argument for ikke at kaste sig ud i foretagender som foreslået her. Vi er naturligvis også interesseret i, at man kan udvikle vedvarende energi, og vi finder i øvrigt, at der er mange forskningsprojekter i gang på både indenlandsk og udenlandsk plan. Men jeg kunne godt tænke mig, at man brugte udvalgsbehandlingen til at få en nøje undersøgelse af, om der ikke i virkeligheden på det område, som det radikale venstre nu kaster sig ud i, er en overlapning mellem mange af de aktiviteter, der findes i forvejen. Det tror jeg det vil være gavnligt at få en nøje redegørelse for.

Lennart Larson (V):

Dansk særkende har i generationer været lokale initiativer, enkeltvis eller i andelsbevægelser. De store forsyningsvirksomheder, vi har i dag, og som, hvad jeg har sagt flere gange, er noget af det mest professionelle, man har, er startet med disse mindre initiativer, for elforsyning vel for 75 år siden og for varmen for omkring 25 år siden. Man har altså et erfaringsgrundlag for, hvad den lokale befolkning og den lokale interessegruppe kan gøre for at præge en udvikling. Og hvis den så er fornuftig, vil den skabe et værdifuldt led i samfundsudviklingen i al almindelighed.

Man taler så meget om, hvilket pres jeg lille person eventuelt kunne have udøvet i spørgsmålet om naturgasprojektet. Jeg er næsten sikker på, at hvis jeg har kunnet overbevise energiministeren om, at han skal lade være med at bruge kulbrinter, hvor han kan samle alle mulige brændselsbesparelser op i sin oliefortrængning, er det er at foretrække, og det er det også her.

Der er to ting i dette, dels hvorledes man bruger sine ressourcer, dels hvorledes man får aktiveret den lokale befolkning til at interessere sig for spørgsmålet om den vedvarende energi. Jeg vil gerne sige, at lige så vel

som jeg har stor tillid til, at den lokale befolkning kan være med til på det specielle erhvervsområde og forsyningsområde at få gang i disse ting, har jeg megen respekt for energiministerens ganske fortrinlige og udmærkede måde at styre forskningen og teknologien på – det bliver ministeren nødt til at læse i tidenden, for han hører ikke efter nu. Jeg roste faktisk ministeren for den måde, man arbejder på i energistyrelsen og energidepartementet i relation til den måde, man prøver at udvikle teknologien inden for de energibesparende områder på, og derfor kan jeg ikke her tage stilling til, om det skal være specielt Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi, der skal have hele bevillingen, eller det eventuelt skal være energioorganisationen Vedvarende Energi, som må påtage sig et ansvar for, at der ikke sker det, fru Annelise Gotfredsen nævner, en overlapning i den indsats, vi gør på den vedvarende energis område.

Det er jo sådan, at de andre energioorganisationer har et ansvar for sammen med kommunerne og energiministeriet at sikre, at det, man investerer fra samfundets side, udnyttes optimalt. Vi ved også, at man i EF-regie og i nordisk regie arbejder med de vedvarende energikilder, og da er det selvfølgelig væsentligt, at man får det samordnet på en sådan måde, at man får mest muligt ud af samfundsressourcerne. Men man kan ikke undvære det lokale initiativ, og jeg vil faktisk gerne i udvalget være med til at drøfte, hvorledes vi fra udvalgets side kunne tænke os at støtte dels det lokale initiativ, dels et samarbejde for at få de produkter, der fremstilles, i brug, samt hvorledes vi kommer videre med på den helt rigtige måde at arbejde med den vedvarende energi.

Jeg tror, det er meget værdifuldt, at man får en så enkel produktionsmåde som overhovedet muligt. På andre forsyningsmæssige og energimæssige områder har vi netop i Danmark gjort det på den enkleste og mest energiøkonomiske måde inden for en investeringsramme, der har været meget rimelig, netop fordi vi har startet med erfaringen fra de folk, der er ude i samfundet. Vi har i modsætning til vore store nabo i syd ikke nødig at gå med begge hænder i lommen og med seler og livrem for at holde bukserne oppe. Vi prøver at se, om den ikke går, og så får vi noget god og billig energi.

Birthe Hansen (SF):

SFs energipolitik hænger nøje sammen med vores øvrige ressource- og miljøpolitik. Arbejdet for ressourcebesparelser og miljøbeskyttelse peger helt klart på anvendelse af vedvarende energi. Mangelfuld udnyttelse af teknologien omkring vedvarende energi skyldes vel mangelfuld finansiel støtte til forskning og udvikling af netop denne teknologi; derfor er vi positive over for det af de radikale fremsatte forslag, et forslag, som opfordrer til bevillingsmæssig støtte til et folkecenter for vedvarende energi, et forslag, som i sine bemærkninger indeholder decentralisering og bred folkelig indsats, hviler på ideer og tanker, vi fuldt ud kan bakke op.

Når dertil kommer kombinationsmuligheder i form af eventuelle beskæftigelsesprojekter og videre produktudvikling, vil vi gerne arbejde med dette forslag i udvalget og gøre vort til, at grundlaget for folkecenteret skabes.

Jeg skal ikke undlade at nævne, at andre da også er positive; bl. a. har Arbejderbevægelsens Erhvervsråd udtalt sig positivt, idet de finder, at det foreslåede center kunne være et nyttigt supplement til de eksisterende initiativer, der er iværksat til fremme af udnyttelsen af vedvarende energi. Erhvervsrådet kan også tilslutte sig den store idérigdom til fremme af den tekniske udvikling af fortrinsvis mindre og mellemstore energianlæg og en udbredelse af disse. De undlader heller ikke at gøre opmærksom på, at en større grad af forsyning med vedvarende energi ville være et positivt bidrag til såvel forsyningssikkerheden som betalingsbalancen, og den samme støtte til ideen har også Forbrugerrådet givet.

Maisted (FP):

Jeg behøver ikke så mange ord som ministeren for at sige, at vi selvfølgelig ikke kan støtte dette forslag. Det er et ganske typisk politisk-opportunistisk forslag, der er kendetegnende for flertallet af partier herinde i folketinget. Man skal have nogle, man giver støtte til for at være gode venner med dem.

I vedtægternes § 3 står der: »Centeret er en selvejende institution, hvis oprettelse og drift gennemføres med tilskud fra stat, amt og kommune«. Jeg går næsten ud fra, at det betyder, at dette selskab er ophævet, når mi-

nisteren, fremskridtspartiet og de konservative siger, at de ikke kan støtte forslaget. Så eksisterer selskabet jo ikke mere.

Men den slags forslag er jo karakteristisk. Vi får dem hele tiden serveret især fra SF, som jo køber sine stemmer. Det er politisk opportunisme i allerhøjeste grad, og det er også det, det danske samfund lider under.

Grethe Kindberg Jørgensen (CD):

Da CDs ordfører ikke kan være til stede mere i dag, skal jeg bare kort sige, at vi vil se positivt på forslaget i udvalget. Vi mener, der i forslaget ligger mange gode initiativer, hvor specielt mindre virksomheder får mulighed for at udnytte kreativitet på dette område, samtidig med at der her bliver mulighed for at skabe nye arbejdspladser.

Steen Folke (VS):

Heller ikke VS' ordfører kan være her, men jeg skal sige et par ord på partiets vegne.

En af de ting, det har været sværest at overvinde for de kræfter, som har arbejdet for den vedvarende energi, er institutionernes næsten automatiske nedlædning og foragt for de ting, der ikke har eksperternes og teknokraternes blå stempel på forhånd. Havde det stået til elværkerne, var der stadig ikke mere vindkraft i Danmark end den, som de to forsøgsmøller i Nibe lejlighedsvis leverer, og det er først inden for de allerseneste år, man har kunnet mærke nogen videre interesse fra energistyrelsen og energiministeriet.

Det er først og fremmest græsrodder med total mangel på respekt for den højkapitalistiske teknologiske vognere, som har bragt os så langt i udbredelsen af vedvarende energi, som vi er kommet. Det er ganske vist heller ikke særlig langt, og det understreger, at der er brug for såvel græsrodsarbejde som systematisk statsligt arbejde, hvis udviklingen skal fremskyndes.

Et initiativ som Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi er udtryk for, at den folkelige aktivitet omkring vedvarende energi også ser et behov for en mere systematisk udveksling af erfaringer, for en mere målrettet udviklingsindsats og for mere oplysning til de mange, som har lyst til at erstatte det traditionelle energiforbrug med brug af vedvarende energi. Det vil VS godt støtte.

[Steen Folke]

Jeg tror, at det stadig, også selv om energiministeriet viser større vilje til at ofre noget på sagen, vil være nødvendigt med en ret stærk indsats fra forskellige mennesker på lokalt plan, ikke bare for at udbrede vedvarende energi mest muligt, men også fordi det i høj grad er nødvendigt med en modeksper-tise til den, der er officielt anerkendt.

Det er i øvrigt meget små beløb, der er tale om, så det er ret uforståeligt, at regeringen ikke kan samle sig sammen til at støtte dette.

Steffensen (KrF):

Dette forslag til folketingsbeslutning fra det radikale venstre har megen sympati i kristeligt folkeparti. Vi finder, det må være helt nødvendigt, at vi bruger mange midler, også flere end dem, vi i øjeblikket har afsat, til at udvikle alternative energiformer. Det var godt at høre energiministerens udredning af, at regeringen ser positivt på denne udvikling og er villig til at prøve at finde yderligere midler til i de kommende år at forstærke denne udvikling.

Der var dog ét punkt, som jeg vil sige til ministeren at jeg synes var uheldigt. Det var dette, at den økonomiske støtte fra det offentlige til de vedvarende energikilder måske skulle begrænses i retning af, at det helst skulle dreje sig om steder, hvor der ikke var andre energimuligheder. Det er selvfølgelig et synspunkt, man må have, men vi synes nu, at man skulle tage det helt generelt og sige, at vi må for enhver pris være med til at støtte disse alternative energiformer, sådan at vi også ad den vej kan være med til at skabe betydelig flere arbejdspladser og også opmuntre mindre erhvervsdrivende til at komme med initiativer. Der er ikke spor tvivl om, tror jeg, at mange ville tage et sådant initiativ, hvis de havde økonomisk mulighed derfor, og derfor synes vi ikke, at den offentlige støtte skal være begrænset af andre energikilders muligheder i området.

Vi ser altså positivt på forslaget og vil meget gerne være med til at fremme det. Nu er det jo en folketingsbeslutning, der er tale om. Vi vil også animere regeringen til at søge fremskaffet yderligere midler til de alternative energiformer.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne takke specielt de ordførere, der var positive over for forslaget, og det var jo ikke så få. Det var både socialdemokratiet, venstre, SF, VS, kristeligt folkeparti og faktisk også centrum-demokraterne. Det betragter jeg som en positiv ting.

Jeg vil også godt sige til hr. Maisted – og det kan så også være et svar til energiministerens – at jeg opfattede ikke energiministerens indlæg helt så negativt som hr. Maisted, men den videre udvikling kan jo vise, hvem der har ret.

Energiministerens resumerede jo, hvad der sker på området, og det kan være nyttigt nok at få det gjort lejlighedsvis. Vi er da ikke uenige i, at der sker noget på området vedvarende energi; spørgsmålet er blot, om det er det rigtige, og fremfor alt, om det er nok.

Vi kan godt tage diskussionen om regionaliseringen, den mente jeg ellers vi havde stoppet for i år, men for en ordens skyld skal jeg sige til ministeren, at jeg fortsat er uenig med ham i, at støtten bør regionaliseres på nuværende tidspunkt. Hvis vi skal have en bred udvikling i den vedvarende energi, er det nødvendigt, at der også kommer en bred indsats, og at vi ikke snævrer det ind til nogle bestemte områder i landet.

Så sagde ministeren, at det er vigtigt, at der satses på egentlig aktivitet snarere end på bredere, debatprægede projekter, og det er jeg helt enig med ministeren i. Derfor står der også i bemærkningerne, at centerets opgave bliver at foretage teknologitilpasning og aktiv teknologispredning på området, altså også teknologitilpasning. Det er ikke meningen, at det skal være i debatform. Det er klart, at det skal kalde på nogle lokale kræfter, men det er i høj grad også meningen, at der skal foregå, hvad man med ministerens sprogbrug ville kalde en egentlig aktivitet. Det er ikke nogen snakkeklub.

Så siger ministeren, at vedvarende energi ikke kun er lavteknologi, nærmest tværtimod. Det er vel en kombination, men det er vigtigt at huske, at det er en kombination, og at det både drejer sig om en simplere teknologi og en mere avanceret teknologi. Det kan ikke nytte noget, at vi lader, som om det kun er den avancerede teknologi og en udvikling, der kun kan foregå i de store virksomheder, der er brug for. Hvis vi kun satser på de store virksomheder, mener jeg aldrig vi får den bredde, som er nødvendig. Det lå der ikke

[Lone Dybkjær]

nødvendigvis i ministerens bemærkninger, men lidt negativt kunne de tolkes i den retning, og det er der i hvert fald en enkelt ordfører, der har gjort.

Jeg mener også, at vedvarende energi er et spørgsmål om teknisk udvikling, men jeg tror faktisk, at her ligesom på landbrugsområdet er der noget særligt at hente i de mindre virksomheder, og jeg tror, de vil have et større talent for tingene end måske de store virksomheder, ikke inden for alle områder, men inden for visse områder af den vedvarende energi. Under alle omstændigheder tror jeg det er meget nyttigt at få startet en del af projekterne dér.

Så sagde ministeren, at der ikke var resourcer til dette i de eksisterende bevillinger, og det er jeg enig med ministeren i, men jeg kan jo så gøre opmærksom på, at vi i andre sammenhænge diskuterer milliardbevillinger omkring jobskabelse og andet, og dér kan sådanne projekter måske passes ind under en eller anden form.

Jeg var glad for fru Mette Groes' bemærkninger om, hvorvidt forslaget bør behandles det ene eller det andet sted. Det skal vi såmænd ikke lægge så meget vægt på, og vi har heller ikke slået, om jeg så må sige, politisk mønt af forslaget, som nogle har været inde på. Tværtimod har vi helt stiltfærdigt fremsat forslaget for at få det debatteret også i folketingsalen, sådan at vi kunne få nogle synspunkter frem.

Nu er det jo ikke nogen hemmelighed, at centeret tidligere har søgt undervisningsministeriet, der meddelte, at der ikke var midler til det, og derfor har vi ment, det var nyttigt at få det ind i en bredere også beskæftigelsesmæssig sammenhæng, hvor man jo er inde på lidt andre ressourcestørrelser, end man somme tider er inden for andre områder. Men om det kommer på den ene eller den anden facon gør såmænd ikke så meget; blot der kommer bevillinger til centeret, er det godt nok for os.

Så var jeg glad for hr. Lennart Larsons bemærkninger og for den positive holdning, venstre indtog til forslaget. Det er da rigtigt, at vi kan diskutere, om bevillinger skal gå det ene eller det andet sted hen. Jeg vil godt sige, at netop med udgangspunkt i, at det skal være aktivitetspræget, mener jeg, det er rigtigt, at det ligger i Nordvestjysk Folkecenter, fordi derved får man i højere grad ikke

blot en debat, men også, hvad ministeren kaldte en egentlig aktivitet, og det er grunden til, at vi har stillet forslag om penge til netop dette område og ikke til O.V.E. generelt.

Jeg er meget enig i det, hr. Lennart Larson sagde om det danske særkende, nemlig lokalinitiativer og andelsbevægelse, og det er det, vi skal prøve at få frem også på energiområdet. Men også de store kraftvarmeprojekter og naturgasprojekter støtter sig i høj grad til netop lokale initiativer og bevægelser lokalt.

Til SF er der at sige tak for den positive holdning, og det gælder også centrum-demokraterne og VS, som netop peger på nødvendigheden af både græsrod og statslig indsats; ligeledes tak til kristeligt folkeparti.

Skal jeg prøve at resumere, vil jeg godt sige om baggrunden for forslaget, at virksomheder jo ikke producerer ud i den blå luft. De har behov for et miljø at producere ud fra, de har behov for noget forud for produktionen, de har behov for en inspiration for at kunne skabe denne produktion. Man griber jo ikke bare sådan en produktion ud af luften; der er forskellige faser forud for, at man etablerer produktet. Der er dels en forskningsfase, dels en fase mellem forskning og produktion, som ikke blot er en udviklingsfase. Det er meget tit, at tingene falder på gulvet mellem disse forskellige faser, og at der er nogle ideer, som faktisk ikke kommer frem til produktion, fordi man ikke har de rette miljøer. Dette forslag er egentlig et forsøg på at få et miljø frem, der sikrer denne, man kunne kalde det overførsel.

Vi ser meget klart inden for den højere forskning, f.eks. på Danmarks tekniske Højskole, hvor utrolig svært det er at få forskningsresultaterne overført til endog store virksomheder, der har kapacitet til at modtage resultaterne. Hvordan er det så ikke med mindre virksomheder, der ikke har den tilsvarende kapacitet? Det er det ene, jeg mener er meget vigtigt: at man ikke producerer helt ud i den blå luft.

Det andet er, at forslaget er teknologiorienteret og ikke virksomhedsorienteret, forstået på den måde, at det er en bred teknologi, der retter sig mod mange – man kunne sige på linje med landbruget. De ordninger, man lavede i landbruget i sin tid, da man ville fremme hele dette område, var også, hvad man kunne kalde teknologiorienteret og ikke

[Lone Dybkjær]

koncentreret om enkelte virksomheder, og gik netop på, at der skulle spredes så megen viden og så megen oplysning om teknologien, og der skulle også komme så bred en udvikling på området, at det passede til, hvad landbruget kunne bruge. Det var det, man prøvede at sætte i gang, samtidig med at man naturligvis også havde avanceret forskning, som vi jo også har i dag, bl.a. gennem de bevillinger, som energiministeriet har til forskningsområdet.

Og det er måske her, vi ikke er helt enige med ministeren, som ligesom satser mere på virksomheder. Vi ved jo, at der er givet støtte til udvikling f.eks. i Vølund, og det er en satsning, som er klart virksomhedsorienteret og mindre bred. Jeg tror i og for sig, at begge dele er nødvendige. Jeg vil ikke sige, at man ikke skal have den virksomhedsorienterede, men jeg mener ikke, man må glemme det, jeg kalder den teknologiorienterede, og jeg synes nok også, når man snakker lidt om risiko og den slags ting, at det er nok så risikabelt kun at være virksomhedsorienteret og ikke teknologiorienteret, fordi risikoen er jo meget større, hvis de virksomheder, man har satset hårdt på, pludselig finder ud af, at de ikke vil beskæftige sig med tingene mere; så er der virkelig en risiko for, at tingene går tabt, uanset at vi har garderet os med alle mulige papirer om, at viden skal gå tilbage til staten, og hvad ved jeg. I realiteten risikerer vi meget nemt, at viden går tabt, så det er i virkeligheden et meget sårbart system.

Så vil jeg godt sige, også foranlediget af noget, som Håndværksrådet netop har været fremme med, at hovedproblemet er faktisk i øjeblikket svigtende afsætning og også, at de mindre virksomheder ikke har en tilstrækkelig udviklingskapacitet. Derfor er det nødvendigt, hvis man vil støtte de mindre virksomheder – og det er vi interesseret i – at vi laver noget, der specielt er velegnet for de mindre virksomheder, og her må man sige, at vedvarende energi, sådan som det også er fremgået af adskillige rapporter, faktisk er et af de områder, der er i vækst.

Mine slutbemærkninger om forslaget skal være, at det faktisk har, man kan kalde det flere ben at gå på. Dels støtter det aktiviteter i det lokale område, dels støtter det mindre virksomheder, dels har det klare beskæftigelsesmæssige muligheder og dels, hvis man endelig vil have en meget overordnet global

betragtning, har det også nogle muligheder med hensyn til teknologioverførsel til udviklingslandene. Derfor har vi fremsat forslaget.

Energiministeren (Poul Nielson):

Først en bemærkning til hr. Steen Folke, som heller ikke kunne være her længere. Hr. Steen Folke var inde på, at det først var inden for de senere år, der havde været en positiv indstilling til vedvarende energi fra energiministeriets og energistyrelsens side. Nu har vi jo ikke eksisteret længere end i de senere år; det synes jeg nok bør bemærkes.

Til hr. Steffensen og fru Lone Dybkjær vil jeg sige, at jeg tror, der ligger en misforståelse i forbindelse med spørgsmålet om regionaliseringen af støtten, for det, vi diskuterer i den forbindelse, er støtteordningen som sådan til forbrugerne. Den sag har vi ekspederet, og jeg har, hvad skal man sige, føjet nogle andre partier i den sag, så det er der ingen grund til at sætte spørgsmålstejn ved nu.

Men når vi taler om, hvor den store vækst skal ligge, er det i disse integrerede landsbyprojekter osv., vi ser det, der giver et løft op til de 6 pct. af totalen, 8 pct. af varmen; det er nødvendigvis uden for de store byområder, må man sige. Det kan godt være inden for samme kommune. Det er jo ikke sådan, at det kun er på Lolland eller i Vestjylland. Det er meget mere differentieret, end debatten har givet indtryk af. Derfor må det, når vi taler om den nye ordning til landsbyprojekter o.lign. på 45 mill. kr., som jeg kommer med et aktstykke om, være til den slags projekter.

Så vil jeg til fru Lone Dybkjær sige om diskussionen om, hvorvidt støtten eller engagementet, eller hvad man vil kalde det, er virksomhedsorienteret eller teknologiorienteret, at det er altid lidt farligt med terminologien, men det er en interessant diskussion, fordi vi har jo med forskningsaktiviteterne noget, man må kalde klart teknologiorienteret, idet disse resultater er åbne for alle, og det er vel kriteriet for, om det er det ene eller det andet i denne sammenhæng. Men vi har også støtteordningen på de 35 mill. kr., som netop er skræddersyet til at løfte sådanne resultater over i et egentligt produktionsarbejde, og når slutmålet er arbejdspladser på nye områder inden for energisektoren, kommer vi på et eller andet tidspunkt i berøring

[Energiministeren]

med virksomhedsdrift; det er uundgåeligt. Det vil det initiativ, der ligger bag dette folkecenter, også komme til at gøre. Hvis det skal resultere i bæredygtige, konkurrencedygtige, selvfungerende arbejdspladser, så vil det også have at gøre med virksomhedsdrift, der selvfølgelig skal være rentabel. Generelt er min indstilling naturligvis den, at det er kun ting, der kan betale sig, der kan føre landet ud af krisen, og det gælder også på området omkring nye vedvarende energiteknologier. Derfor er det en både/og-situation, som fru Lone Dybkjær også rigtigt var inde på.

Jeg tror, dette er nok, fordi i øvrigt blev regeringens stillingtagen til dette klart nok udtrykt i første omgang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det energipolitiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd.

[Af Steffensen (KrF) m.fl.]

(Lovforslag nr. L 166. Fremsat 24/3 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kirkeministeren (Tove Lindbo Larsen):

Det fremsatte lovforslag foreslår åbnet mulighed for, at menighedsråd med provstiu- dvalgets godkendelse kan ansætte og lønne sognemedhjælperne.

Umiddelbart ved gennemlæsningen af forslagens paragrafændringer får man indtryk af, at forslagsstillerne ikke kender den betænkning om en sognemedhjælpsordning,

der blev afgivet i 1979 efter et omfattende udvalgsarbejde. Imidlertid fremgår det af bemærkningerne og bilagene til lovforslaget, at man ikke blot kender betænkningen, men også bruger den som støtte for lovforslaget.

Ligheden mellem lovforslag og betænkning er imidlertid for mig at se svær at finde. Med dette lovforslag skruer vi tilbage til en tid, hvor alle kunne tale om sognemedhjælper og enhver forstå herved, hvad man ville. For at trække dette begreb ud af den tåge, det befandt sig i, nedsatte den daværende kirkeminister i 1974 sognemedhjælperudvalget med professor Børge Diderichsen som formand. Udvalget bestod i øvrigt af en teologisk professor, en biskop, repræsentanter for Den Danske Præsteforening og fra Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer.

Jeg anser udvalgets arbejde for særdeles seriøst, og det forekommer mig unægtelig at være en fejltagelse at ville lovgive hen over hovedet på dette arbejdsresultat.

Jeg vil gerne tilkendegive, hvad der skiller lovforslaget fra betænkningen, ved at omtale nogle af hovedpunkterne.

Sognemedhjælperbetænkningen forsøger klart at afgrænse sognemedhjælperopgaverne til undervisningsopgaver, visse nøje afgrænsede kirkelige omsorgsopgaver og forskellige administrative funktioner.

Med god grund, ja, nærmest som en selvfølge, udskilles opgaverne inden for socialforsorgen, som ikke vedrører kirkens offentligt betalte apparat. Tilsvarende gælder det med hensyn til plejemæssige opgaver, diakoni.

Lovforslaget derimod indeholder ingen begrænsninger. Efter bemærkningerne skal sognemedhjælperne endda kunne antages til sociale opgaver.

Egentlig kunne jeg slutte her, for det siger sig selv, for mig i hvert tilfælde, at det ikke er et grundlag at diskutere sognemedhjælperne på, men for en fuldstændigheds skyld skal jeg nævne endnu et par punkter.

Efter betænkningens forslag kræves til oprettelse af sognemedhjælperstillinger med undervisningsmæssige opgaver, at der er enighed mellem menighedsråd og præst, og at oprettelsen godkendes af kirkeministeriet efter indhentet erklæring fra biskoppen. Denne lidt tunge, lange vej er begrundet i, at vejledningen i kristendomsforståelse er en del af